

Sygn. akt IC 99/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący SSR del. Dariusz Podyma

Protokolant Magdalena Adamus

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2016 r roku w C.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka Akcyjna w W.

przeciwko R. M.

o zapłatę

1.zasądza od pozwanego R. M. na rzecz powoda (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 81.242,59 zł. (osiemdziesiąt jeden tysięcy dwieście czterdzieści dwa złote i pięćdziesiąt dziewięć groszy), z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

2.zasądza od pozwanego R. M. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 10.834 zł. (dziesięć tysięcy osiemset trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

IC 99/16

UZASADNIENIE

W dniu 8 stycznia 2016 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od R. M. kwoty 81 242, 59 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu i kosztami procesu.

W uzasadnieniu żądania podniesiono, że w dniu 20 maja 2015 roku między stronami zawarta została w formie pisemnej umowa nr (...). Powód oddał do dyspozycji pozwanego kredyt w wysokości 80 727,73 złote. Pojawiły się zaległości w spłacie kredytu. Umowa kredytu została wypowiedziana z powodu braku terminowych wpłat.

W odpowiedzi na pozew z dnia 4 maja 2016 roku pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu stanowiska podniesiono, że w dniu 20 maja 2015 roku strony zawarły także umowę o nabycie pakietu F., która dopuszczała możliwość modyfikacji umowy nr (...). Pozwany w sierpniu 2015 roku złożył pozwanemu dyspozycję zmiany warunków umowy. We wrześniu 2015 roku przed wypowiedzeniem umowy pozwany złożył drugą dyspozycję zmiany warunków umowy. W dniu 4 września 2015 roku złożono oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pozwanemu, które zdaniem pozwanego jest nieważne, dodatkowo z uwagi na zastrzeżenie warunku. Wypowiedzenie dokonane zostało przez osobę nieuprawnioną do reprezentowania powoda. Pozwany wskazał również na zawartą w dniu 20 lutego 2015 roku umowę ubezpieczenia kredytu. W przypadku odstąpienia od umowy ubezpieczenia kwota odpowiadająca części wynagrodzenia będzie zaliczana przez powoda na spłatę zobowiązań wynikających z umowy kredytowej.

Sąd ustalił i zważył, co następuje.

W dniu 20 lutego 2015 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawarł z R. M. umowę o kredyt(...) nr (...) z Pakietem F.. Powód w związku z zawartą umową z Pakietem F. pobrał jednorazową opłatę 2500 złotych. Bank udzielił R. M. w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej pod firmą (...) kredytu łącznie w wysokości 80 727,73 złotych. Celem kredytu było finansowanie bieżącej działalności gospodarczej pozwanego. Umowa zawarta została do dnia 20 lutego 2020 roku, ustalono raty spłaty kredytu na kwoty 1820,65 złotych miesięcznie, począwszy od 20 marca 2015 roku. Kredyt został ubezpieczony zgodnie ze „Szczegółowymi Warunkami Ubezpieczenia”. Opłata za przestąpienie do ubezpieczenia wynosiła 14 502,60 złotych i pobierana była z góry w ciężar kredytu. Zastrzeżono możliwość odstąpienia od umowy ubezpieczenia. Rozliczenie świadczeń z tytułu odstąpienia od umowy ubezpieczenia miało nastąpić według zasad ustalonych w „Szczegółowych Warunkach Ubezpieczenia”. Przy zawarciu umowy pozwany otrzymał regulamin kredytowania działalności gospodarczej (...) a także regulamin korzystania z Pakietu (...). Praktycznie od początku zawarcia umowy pojawiły się problemy z jego spłatą. Dwie pierwsze raty zapłacono zgodnie z umową. W maju 2015 roku pozwany spłacił kwotę 762,33 złote zamiast kwoty 1718,28 złotych. W czerwcu pozwany spłacił kwotę 1066,06 złotych zamiast kwoty 1718,28 złotych. Kolejne wpłaty 939, 94 złote, 902,24 złote i 917,76 złote dokonywane do 20 lipca 2015 roku odbiegają od ustalonych w harmonogramie spłat rat kredytu. Po tej dacie pozwany zaprzestał płatności rat. W dniu 31 sierpnia 2015 roku R. M. wypowiedział umowę ubezpieczenia umowy kredytowej (...), składając oświadczenie o przekazaniu pozostałej kwoty za niewykorzystany okres ubezpieczenia na spłatę umowy kredytowej. Pismem z dnia 4 września 2015 roku osoba uprawniona przez powoda G. M. dokonała wypowiedzenia umowy z dnia 20 lutego 2015 roku zawartej między (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. a R. M. o kredyt (...) nr (...) z Pakietem F. z uwagi na niedotrzymywanie przez pozwanego terminów płatności rat kredytu. W wypowiedzeniu umowy wprowadzono zastrzeżenie, że w przypadku uregulowania przez pozwanego kwoty 4523,04 złote w terminie 30 dni od daty otrzymania pisma, nie będzie ono wywoływało żadnych skutków prawnych a Bank będzie je traktował, jako niebyłe i niezłożone. Po wypowiedzeniu umowy pozwany nie dokonał żadnej wpłaty na rzecz powoda. Na kwotę zadłużenia składają się kwota 76 195,63 złote należności głównej, kwota 1917,56 złote tytułem odsetek umownych, kwota 1659,40 złotych tytułem odsetek karnych, kwota 1470 złotych tytułem opłat i prowizji.

dowód: wyciąg z ksiąg bankowych z dnia 2 marca 2016 roku nr (...) k- 14, wypowiedzenie umowy z dnia 4 września 2015 roku k- 15, umowa z dnia 20 lutego 2015 roku o kredyt (...) nr (...) z Pakietem F. k- 19 – 24, umowa o nabycie pakietu F. z dnia 20 lutego 2015 roku k- 94, 95, regulamin kredytowania działalności gospodarczej (...) wraz z tabelami opłat i prowizji k- 25 – 50, regulamin korzystania z pakietu F. k- 157 – 167, pełnomocnictwo nr (...) k- 107, harmonogram dokonanych spłat rat kredytu k- 108, wypowiedzenie umowy ubezpieczenia z dnia 31 sierpnia 2015 roku k- 124.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd bazował na dokumentach przedłożonych przez strony procesu. Co do zasady sporna jest ocena prawna tych dokumentów w szczególności wypowiedzenia umowy. W pierwszej kolejności wymaga zwrócić uwagę na regulacje prawne dotyczące rozkładu ciężaru dowodu. Zgodnie z art. 6 kc - ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Pozwany podniósł zarzut skorzystania z przysługujących mu uprawnień wynikających z Pakietu F.. Jako dowód potwierdzający ten fakt wskazał na zeznania świadka P. S. oraz swoje. Nie przedstawił żadnego dokumentu, nie wskazał innych wniosków dowodowych. Zdaniem Sądu nie są to dowody wystarczające dla przyjęcia udowodnienia skorzystania przez pozwanego z Pakietu F.. P. S. jest partnerka pozwanego i jest w oczywisty sposób osobiście zaangażowana w rozstrzygnięcie sporu na korzyść pozwanego. Oceniając zeznania pozwanego – zapis nagrania 00.14.55 do 00.22.45 k- 193, oraz zeznania P. S. zapis nagrania 00.24.21 do 00.39.27 k- 146, 147 , Sąd zwrócił uwagę na ich ogólnikowość i lakoniczność. Szczególnie pozwany osoba, która bezpośrednio musiała brać udział w rozmowach na tematy związane ze skorzystaniem z Pakietu F. , posiada mocno ograniczoną wiedzę o treści tego pakietu i jego opcjach. Świadek relacjonuje spotkania z bliżej nieokreślonym „ pracownikiem Banku” i praktycznie tak samo jak pozwany wskazuje na działania pozwanego wobec tej osoby, jako dowód na skorzystanie przez pozwanego z opcji pakietu F.. Pomimo, jak zeznają świadek i pozwany, co najmniej dwukrotnej obecności u pozwanego tej osoby, pozwany nie posiadają żadnego dokumentu, odpisu dokumentu, zaświadczenia, że dyspozycja zmiany terminu płatności raty i skorzystania z wakacji kredytowych w ogóle zostały złożone. Pozwany nie występuje w sprawie w charakterze konsumenta, jako prowadzący działalność gospodarczą występuje, jako profesjonalista, tj. podmiot, który ma szczególny obowiązek zadbania o bezpieczeństwo

prowadzonej działalności gospodarczej. Zaniechanie dotyczące braku jakichkolwiek dowodów pisemnych złożenia dyspozycji jest rażąco niestarannością pozwanego i nie usprawiedliwia obecnego stanowiska. Zdaniem Sądu zeznania pozwanego i świadka są niewiarygodne i brak jest podstaw do przyjęcia, że pozwany złożył powodowi jakiegokolwiek dyspozycje wynikające z Pakietu F.. Na marginesie zauważyć należy, że gdyby przyjąć wersję pozwanego o złożeniu dyspozycji w sierpniu i wrześniu 2015 roku, to nie mogłyby zostać uznane za skuteczne, bo wprost są sprzeczne z umową Pakietu F.. Obowiązek znajomości tej umowy przez pozwanego jest oczywisty i nie można osobę trzecią obarczać odpowiedzialnością za zaniechanie zapoznania się z treścią umowy przez pozwanego. Zgodnie z § 4 ust 2 pkt 3 regulamin korzystania z pakietu F. warunkiem skorzystania z Pakietu jest regularne spłacanie rat kredytu. W sierpniu 2015 roku pozwany nie dokonywał regularnej zgodnej z harmonogramem spłat kredytu. W maju 2015 roku pozwany spłacił kwotę 762,33 złote zamiast kwoty 1718,28 złotych. W czerwcu pozwany spłacił kwotę 1066,06 złotych zamiast kwoty 1718,28 złotych. Już ten zapis uniemożliwiał skuteczne skorzystanie z despoacji zmiany warunków umowy spłaty zadłużenia. W § 4 ust 2 pkt regulaminu korzystania z pakietu F., uzgodniono możliwość skorzystania z kolejnej dyspozycji po upływie 3 miesięcy od złożenia poprzedniej. O ile w sierpniu 2015 roku złożona zastałaby pierwsza dyspozycja to w wrześniu 2015 roku nie można by złożyć drugiej dyspozycji. Ostatnią okolicznością dotyczącą Pakietu F. jest całkowite zaniechanie dowodowe pozwanego w ustaleniu i wskazaniu osoby, której jak twierdzi pozwany dyspozycje były składane. Ocena takiego zachowania pozwanego rzutuje na jego wiarygodność. W ustalonym przez Sąd stanie faktycznym wypowiedzenie umowy kredytowej w piśmie z dnia 4 września 2015 roku z powodu niedotrzymywania terminów płatności rat kredytu na podstawie § 10 umowy kredytowej i § 11 regulamin kredytowania działalności gospodarczej (...), było wystarczające i skuteczne. W dacie wypowiedzenia istniała zaległość w płatności rat, niezłożona została skutecznie żadna dyspozycja wynikająca z Pakietu F.. Nie mają, zatem zdaniem Sądu znaczenia dla oceny wypowiedzenia umowy kredytu, rozważania dotyczące rozwiązania umowy ubezpieczenia kredytu i tej okoliczności, jako drugiej podstawy wypowiedzenia. Zaprzestanie regularnej spłaty kredytu jest samoistną i wystarczającą podstawą wypowiedzenia umowy.

Zasadniczy zarzut pozwanego dotyczący nieważności wypowiedzenia umowy kredytowej, z uwagi na to, że zastrzeżony został warunek wbrew właściwości czynności prawnej wypowiedzenia umowy w rozumieniu art. 89 kc, nie jest przekonujący. Właściwa ocena tego zarzutu wymaga analizy treści wypowiedzenia z dnia 4 września 2015 roku w kontekście celu, jakie ma spełniać, jednostronne prawokształtujące oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy.

Zgodnie a art. 89 kc - z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, powstanie lub ustanie skutków czynności prawnej można uzależnić od zdarzenia przyszłego i niepewnego (warunek). W ocenie Sądu w treść wypowiedzenia z dnia 4 września 2015 roku nie zawiera warunku w rozumieniu cytowanego przepisu, a przynajmniej nie można uznać tej czynności, jako nieważnej, choć sporna może być kwestia terminologii. Nie budzi również wątpliwości umocowanie w dacie wypowiedzenia umowy G. M. do dokonania takiej czynności k- 107 akt. W wypowiedzeniu umowy niewątpliwie zastrzeżono zdarzenie przyszłe i niepewne, ale jednocześnie zdarzenie to było całkowicie zależne od dłużnika i wynikało ze zobowiązania zawartego w umowie będącej przedmiotem wypowiedzenia. Zdarzenie miało tylko i wyłącznie cechy wewnętrzne, niewychodzące poza zakres przedmiotowy i podmiotowy umowy kredytowej. Sąd rozpoznający spór podziela ocenę prawną tego typu czynności prawnych dokonaną w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 1999 r. I CKN 1069/98, OSNC 1999/9/160, Biul.SN 1999/6/10 - jeżeli powstanie lub ustanie skutków czynności prawnej uzależnione jest wyłącznie od woli stron, to takie zastrzeżenie, jako objęte treścią czynności prawnej, nie może być kwalifikowane jako warunek w rozumieniu art. 89 k.c. Stanowisko to podzielił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 maja 2000 r. III CKN 246/00, OSNC 2000/11/213, OSP 2001/5/69, OSP 2001/2/26, Biul.SN 2000/10/8, Pr.Gosp. 2000/12/19, M.Prawn. 2000/10/616, M.Prawn. 2000/11/708 - ...aby można było przyjąć powstanie warunku w rozumieniu art. 89 k.c., to warunek musi być przez strony ustanowiony, a przyszłe i niepewne zdarzenie nie może należeć do zobowiązania dłużnika zaciągniętego w danym stosunku prawnym i przez to być od jego woli całkowicie uzależnione. Niewątpliwie w orzecznictwie nie ma utrwalonego stanowiska, czy niewykonanie zobowiązania przez dłużnika może być uznane, jako warunek, od którego uzależnione jest powstanie lub ustanie innego stosunku zobowiązaniowego, przy złożeniu jednostronnego prawokształtującego oświadczenia woli. Stanowisko o uznaniu niewykonania przez dłużnika zobowiązania, jako warunek w rozumieniu art. 89 kc wynika choćby z wyroków Sądu Najwyższego z

dnia 27 czerwca 1995 r., I CR 7/95 (OSNC 1995, nr 12, poz. 183) oraz z dnia 8 marca 2002 r., III CKN 748/00 (OSNC 2003, nr 3, poz. 33) a także orzecznictwa sądów powszechnych - wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20 maja 2008 r. I ACa 316/08, LEX nr 446159 - wypowiedzenie umowy, jako jednostronne oświadczenie woli o charakterze prawnokształtującym, nie może być złożone z zastrzeżeniem warunku w rozumieniu art. 89 k.c. Pozostawałoby to w sprzeczności z istotą tego rodzaju czynności prawnej, której celem jest definitywne uregulowanie łączącej strony stosunku prawnego. Klóciłoby się z tym uzależnienie takiego skutku od zdarzenia przyszłego i niepewnego, na który strony nie mają wpływu. Wydaje się, więc problematycznym zaliczenie jednostronnego oświadczenia woli o charakterze prawnokształtującym o cechach zdarzenia przyszłego i niepewnego do kategorii warunku w rozumieniu art. 89 kc, bądź też do zastrzeżenia zależnego tylko i wyłącznie od woli stron. Bez względu jednak na terminologię używaną w definiowaniu pojęcia warunku czy zastrzeżenia, bardzo istotną okolicznością zdaniem Sądu jest wspólne stanowisko orzecznicze, również pojawiające się w doktrynie, dotyczące określenia celu jednostronnego oświadczenia woli o charakterze prawnokształtującym, w tym przypadku wypowiedzenia umowy, którym jest definitywne uregulowanie łączącego strony stosunku prawnego i pewność strony, co do jej sytuacji prawnej – uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2009 r. II CSK 614/08, OSNC 2010/2/32, Biul.SN 2009/7/12, M.Prawn. 2010/12/685-687, uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20 maja 2008 r. I ACa 316/08 LEX nr 446159. W ostatnim z orzeczeń wskazano, że nie ma jednak przeszkód prawnych, dla których składający oświadczenie o wypowiedzeniu nie mógłby uzależnić jego skuteczności prawnej od określonego zachowania się adresata, np. od złożenia przez niego oświadczenia woli o żądanej treści. W omawianym sporze wypowiedzenie z dnia 4 września 2015 roku jednoznacznie i precyzyjnie określa wolę powoda, i nie rodzi po stronie pozwanej żadnych wątpliwości, co do jej sytuacji prawnej. Nie jest uzależnione od zachowania bądź zaniechania osoby trzeciej, wynika ze zobowiązania istniejącego pomiędzy stronami i tylko dłużnik – pozwany ma wpływ na skutek prawny, jakie wywoła. Jeżeli celem wypowiedzenia umowy jest pewność sytuacji prawnej stron umowy, to w ocenie Sądu cel ten został osiągnięty.

Nie zasługuje na akceptację zarzut związany z zaliczeniem przez powoda na spłatę zobowiązań wynikających z umowy kredytowej kwot odpowiadających części wynagrodzenia w związku z rozwiązaniem w dniu 31 sierpnia 2015 roku przez R. M. umowy ubezpieczenia umowy kredytowej (...). Co do zasady rozliczenie takie powinno nastąpić, ale obowiązkiem pozwanego, występującego w sporze, jako profesjonalista w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, było nie tylko wskazać zarzut, ale go udowodnić, co do zasady i co do wysokości. Jak wynika z § 4 ust 7 umowy z dnia 20 lutego 2015 roku o kredyt (...) ekspresowy nr (...) z Pakietem F., świadczenie wypłacane przez Bank z tytułu ubezpieczenia następuje zgodnie z szczegółowymi warunkami ubezpieczenia. Pozwany nie przedstawił szczegółowych warunków ubezpieczenia nie złożył żadnego wniosku dowodnego w tym kierunku, trudno, zatem ustalił wymagalność zobowiązania a tym bardziej jego wysokość. Brak dowodowy w tym zakresie obciąża pozwanego i uniemożliwia Sądowi merytoryczną kontrolę i ocenę zarzutu. W tej sytuacji Sąd uznała zarzut, jako nieudowodniony – art. 6 kc.

Reasumując, w wyniku rażącego naruszenia warunków umowy kredytowej (...) przez pozwanego R. M. poprzez zaprzestanie spłaty rat kredytu zasadnym było na podstawie § 10 umowy kredytowej i § 11 regulamin kredytowania działalności gospodarczej (...) w związku z art. 75 ust 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe, wypowiedzenie przedmiotowej umowy. Pozwany od 20 lipca 2015 roku nie uiszcza żadnych należności z umowy kredytowej. Wysokość należnego powodowi wynika z wyciąg z ksiąg bankowych z dnia 2 marca 2016 roku, harmonogramu spłat rat kredytowych oraz tabel prowizji i opłat. Pozwany wysokość roszczenia kwestionował jedynie w zakresie zaliczenia na jego poczet kwoty wynikających z rozwiązywanej przez pozwanego umowy ubezpieczenia kredytu. Nie składał innych zarzutów, co do wyliczenia należności, Sąd w tym zakresie nie działał z urzędu. Wyliczenie zobowiązania nie zawiera błędów matematycznych a żądanie pozwu miesi się w granicach tego wyliczenia. Na podstawie wskazanych przepisów Sąd uwzględnił żądanie pozwu w całości. O odsetkach za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 kc od dnia wniesienia pozwu 8 stycznia 2016 roku. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc z uwzględnieniem opłat sądowych i kosztów zastępstwa procesowego.